

OGLAŠAJTE V
NAJBOLJŠEM
SLOVENSKEM
ČASOPISU
★
Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE BEST
SLOVENE NEWSPAPER

★
Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXXIV.—LETO XXXIV.

CLEVELAND, OHIO, MONDAY (PONEDELJEK), APRIL 2, 1951

STEVILKA (NUMBER) 65

NOVI GROBOVI

ANTON KANC

Nagroma je preminil v petek zjutraj Anton Kanc, p. d., Severin, stanujoč na 7901 Aetna Rd. Star je bil 70 let. Doma je bil iz St. Vida pri Stični, odkoder je prišel v Ameriko pred 40 leti. Ves čas je bival pri Frank Terlepi družini. Pogreb se je vršil danes zjutraj ob 8. uri iz pogrebnega zavoda Louis L. Ferfolia v cerkev sv. Lavrenca ob 8:30 uri nato na pokopališče Calvary.

JOSEPH TEGEL

Včeraj je preminil v St. Alexisa bolnišnici Joseph Tegel, star 70 let, stanujoč na 954 E. 239 St. Doma je bil iz vasi Preserje pri Bruncu na Notranjskem, odkoder je prišel pred 44 leti. Tukaj zapuša brata Franka, v Waukegan, Ill., pa brata Antona in več sorodnikov. Pogreb se vrši v sredo popoldne ob 1.30 uri iz pogrebnega zavoda Joseph Zele in sinovi, 458 E. 152., na pokopališče Knollwood.

JAMES WATERS

V avtni nesreči v Mt. Gilead, O., je bil ubit v četrtek zvečer James Waters, star 42 let, stanujoč na 19071 Pasnow Ave.

Tukaj zapuša soprogo Louise, rojeno Okorn, sina James, brate George, William in Edward, sestro Mrs. Mildred Berta in več sorodnikov. Pogreb se je vršil danes zjutraj ob 8.45 uri iz pogrebnega zavoda Joseph Zele in sinovi, 458 E. 152 St., v cerkev sv. Križa na E. 200 St. in Lake Shore Blvd., ob 9.30 uri nato na pokopališče Calvary.

PAUL KORDICK, st.

Po daljši boleznij je preminil na svojem domu poznani Paul Kordick, st., star 72 let, stanujoč na 388 E. 160 St. Doma je bil iz sela Kordick pri Zumberaku. Bil je član društva Sloboda št. 235 HBZ, društva sv. Sava, društva št. 547 PHC in društva sv. Petar št. 30 HKZ, pri kateremu je bil več let tajnik in podpredsednik.

Tu zapuša sinova Milan in Paul ml., hčeri Caroline in Mrs. Ann Golic, brata Thomas in Vaso, sestre Mrs. Tade Miljenović in Mrs. Angela Ostrovič ter več sorodnikov. Soproga Martha je umrla leta 1949. Pogreb se je vršil danes zjutraj ob 9.30 uri iz pogrebnega zavoda Joseph Zele in sinovi, 458 E. 152 St., v cerkev sv. Nikola na E. 36 St., in Superior Ave., ob 10.30 uri ter nato v družinsko grobnico na pokopališče Calvary.

AGNES GREBENC

V Charity bolnišnici je preminila v soboto zvečer Mrs. Agnes Grebenc, rojena Kolar, stara 62 let. Stanovala je na 1125 Norwood Rd. Rojena je bila na Notranjskem, odkoder je prišla v Ameriko pred 41 leti. Bila je članica društva Lunder-Adamič št. 28 SNPJ, in društva Marije Magdalene, št. 162 KSKJ. Tukaj zapuša sina Franka in hčer Mrs. Agnes Wilks ter vnuka. Soproga Frank je umrl v decembru 1948. Pogreb se vrši v sredo zjutraj ob 8.30 uri iz Zakrajškovega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Vida ob 9. uri nato na pokopališče Calvary v družinsko grobnico.

JAPONSKA MIROVNA POGODBA; VSEBINA PODANA V JAVNOST

LOS ANGELES, 1. aprila—V nizu zaveznih pogodb, ki jih snuje Amerika na Pacifiku, je v prvi vrsti mirovna pogodba z Japonsko, kateri je dovoliti, da se oboroži, da bo kos kakemu azijskemu komunističnemu navalu, a ne bo sposobna začeti s ponovnim japonskim osvajalnim militarizmom—tako je označil ameriško politiko na Pacifiku poslanik Dullas.

Posebni poslanik in zastopnik predsednika Trumana Foster Dulles je razkril glavne točke mirovne pogodbe z Japonsko, katero je označil za pogodbo o miru in spravi. Japonska ima naravne pravice do samoobranbe. Amerika mora radi splošne politike obdržati svoje oborožene sile na japonskem otočju in okrog njega, da odvrne eventualno komunistično nevarnost, obenem pa zajamči varnost na Pacifiku vključeno varnost Avstralije in Nove Zelandije.

JOSEPH LEVSTEK

V petek je preminil Joseph Levstek, samski, star 66 let, bivajoč v Madison, Ohio. Rojen je bil v vasi Globel, fara Sodražica, odkoder je prišel v Ameriko pred 35 leti. Dokler je bival v Clevelandu, je stanoval pri družini Arko na Addison Rd. Tukaj zapuša brata Johana in sestro Johano Zabivnik. Pogreb se je vršil danes zjutraj ob 9. uri iz Zakrajškovega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Vida ob 9.30 uri in nato na pokopališče Calvary.

FRANCES MILNER

Včeraj zjutraj je preminila v Warrensvillu Frances Milner, rojena Cimperman, stanujoča na 1623 E. 49 St. Stara je bila 80 let ter je bila rojena v vasi Naredin, fara Rob pri Velikih Laščah, odkoder je prišla v Ameriko pred 50 leti. Tukaj zapuša sestro Mrs. Angelo Kastelic in svaka Anton Kastelic, v starem kraju pa brata Josepha in več sorodnikov. Soproga John je umrl pred 10 leti. Pogreb se vrši v torek zjutraj ob 9. uri iz Zakrajškovega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Vida ob 9.30 uri in nato na pokopališče Calvary.

URŠULA MRAZ

V Burton, Ohio, je preminila Uršula Mraz, rodona iz Hrvatske. Stara je bila 65 let in je bila članica podružnice št. 47 SZZ. Tukaj zapuša soproga Tony, dve hčeri in pet sinov: Mrs. Catherine Gasparich, John, Steve, Anthony Jr., Carl, Mrs. Mary Mirek in Frank. Pogreb se vrši v sredo zjutraj iz Golubovega pogrebnega zavoda, E. 47 St. in Superior Ave., v cerkev sv. Pavla na E. 40 St. ob 9.30 uri ter nato na pokopališče Calvary.

NICHOLAS RUDMAN

V petek je bil najden mrtev na svojem stanovanju Nicholas Rudman, star 56 let, stanujoč na 6504 Linwood Ave. Doma je bil iz Zumberaka. Bil je član društva sv. Petra HKZ. Pogreb se je vršil danes zjutraj ob 9.15 uri iz Golubovega pogrebnega zavoda, E. 47 St. in Superior Ave., v cerkev sv. Pavla na E. 40 St., in nato na pokopališče Calvary.

MARY BATICH

Dodatno k poročilu o smrti Mary Batich se poroča, da ji je pred dvema mesecema umrla sestra Mrs. Ida Cermelj.

RED IN SNAGA NAD VSE—ALI KADAR MOŽ NE ZAUPA ŽENI

BUENOS AIRES, Argentina, 1. aprila—Manuel Rodriguez, 66 let star skromni obrtnik, je hranil svoje prihranke v starem čevlju v podstrešju svoje hiše. Nekateri si izberejo v te namene nogavice, Manuel si je izbral raztrgan in ponošen čevlj. Nahrnil je bil \$1.2000.

Ko pa je hotel priložiti nadaljni prihranek, je s strahom ugotovil, da čevlja z denarjem ni več. Vprašal je ženo, če je morda ona imela prste vmes, ko je ta čevlji izginil.

"Jaz sem snažna žena," je rekla žena enostavno. "Imam rada red in čistočo, pa sem pri pospravljanju zagnala raztrgan čevlji na smetišče, kamor spada."

Klub društev AJC

Nocoj ob 7:30 uri se vrši redna seja Kluba društev AJC na Recher Ave. Proušeni so vsi društveni zastopniki in direktorji, da se gotovo udeležijo te seje, ker je veliko važnih stvari za rešiti.

Pozdravi

Iz Silver Springs, Fla., kamor so se podali na kratek oddih, pošiljajo najlepše pozdrave Mr. Joseph Zele st., hči in zet Mr. in Mrs. Sutton Girod ter njihju hčerka.

Tesne zveze med raketirji in politiki; javnost zbujena, za boj proti korupciji

WASHINGTON, 1. aprila — Javno mnenje zahteva, da naj se nadaljuje s preiskavami zoper raketirje, podkupovalce in druge nosilce javnih škandalov. Na odločujoča mesta državne uprave pa naj pridejo tisti, ki so v sedanjih preiskavi izkazali za nepristranske in pokazali, da jim gre za red v državni upravi in poštenost v ameriškem privatnem življenju.

Računa se, da je dosednji potek preiskav razgaljen v senatnem odboru ugodno vplival na ameriško javnost. Na drugi strani pa je zrastle voditeljeve te preiskav, ki so brez ozira na svojo strankarsko pripadnost hoteli ugotoviti objektivno stanje in se niso ozirali, dali bi prizadeta pri razkrivanju javnih in privatnih škandalov kaka visoka politična osebnost. Ugled predsednika odbora senatorja Kefauvera je tako porastel, da se spravlja celo v zvezo s kandidaturu za predsednika v letu 1952.

Kompromitiran poslanik O'Dwyer

Sedanji ameriški poslanik v Mehiki O'Dwyer je bil v preiskavi močno kompromitiran. Prišlo je na dan, da je prejel v svoji volilni kampanji za župana v New Yorku \$10,000, kar je sicer zaničal. Toda član preiskovalnega odbora je med razpravo javno pripomnil, da eden laže ali priča, ki obremenjuje poslanika, ali poslanik O'Dwyer, ki zanika, da bi bil prejel denar za volilno kampanjo. Tudi demokrati krogi so za to, da se pripravi poslanika O'Dwyer, da prostovoljno odstopi, kar bi bila še najlepša gesta.

Predsednik Truman je podprl poslanika O'Dwyer-ja in ga ne misli vreči iz poslaniškega položaja. Toda demokrati veljaki pravijo, da je gledati tudi na strankarske interese, ko se bodo vršile priprave za predsedniške volitve 1952 in ne gre, da bi

Vrenje v satelitskih državah; v Albaniji padalci med upornike

V ROMUNIJI ODSTOP MINISTROV, V BOLGARIJI RUSKA POLICIJA

TURŠKI GENERALI V AMERIKI
NEW YORK, 1. aprila—Dva turška generala iz zrakoplovne stroke sta prispela v Ameriko z letalom iz Londona. V Ameriki ostaneta kake tri tedne in bosta študirali ameriško zrakoplovno tehniko in naprave.

Poškodovan na delu

V četrtek zvečer okrog 10.30 ure se je ponesrečil pri delu v Trafford Foundry poznani Matt Jaklich iz Yukona, Pa. Odpeljan je bil v Braddock bolnišnico v Braddock, Pa., kjer ga prijatelji lahko obiščejo. Zelimo mu, da bi se kmalu zdrav povrnil na svoj dom!

Išče strica

Fran Lakner iz Globočic pri Kostanjevici bi rad zvedel za svojega strica Franca Laknerja. Njegov zadnji naslov je bil: 131—23 St., Sharpsburg, Pa.—Jugoslovanska ambasada v Washingtonu poi v e d u j e p o Stanleyu Rezlju, ki je leta 1941 živel v West Allisu ali Milwaukeeju, Wis. Zanj bi rad zvedel Albin Zor v zadevi neke zapuščine.

BEOGRAD, 1. aprila—Albanska opozicija zoper satelitski režim v Albaniji je začela iz Italije pošiljati oborožene upornike v Albanijo in so iz avijonov odskočili prvi padalci. Poročila iz ostalih satelitskih držav, Bolgarije, Romunije, Češke in Poljske naglašajo, da je Moskva na delu, da zatre vsako nacionalno gibanje v teh državah in da jih obdrži v liniji svoje politike.

Albanija, sosedna Jugoslaviji in Grčije, je igrala važno vlogo v zgodovini zadnjih let kot odskočna deska za nadaljno penetracijo na Balkan in v Podonavje. Dežela ima kak milijon prebivalstva, večinoma mohamedanske vere. Katolici so v manjšini. Prebivalstvo je skrajno zaposlano, a neuklonljivo. Se nobeni vladi se ni posrečilo, da bi ga civilizirala.

Imperialistična fašistična Italija je sklenila 1928 zavezništvo in prijateljsko pogodbo z Albanijo v njeni politiki proti Jugoslaviji. Od tedaj naprej se je zlasti oportunistična plast Albancev naslanjala na Italijo, ki je šla predvsem albanski mladini zelo na roko in ji nudila brezplačen študij na italijanskih šolah.

Kakšne metode so možne v Albaniji, kaže najbolj slučaj, ko so leta 1928 neznan storilec odvedel iz jugoslovanskega poslaštva v Tirani tiskovnega atašea neznano kam ter se je dal diplomatski uradnik rešiti le z visoko odkupnino. Če bi šlo za državo z redno upravo, bi ta korak značil diplomatski konflikt med dvema državama. Toda Jugoslavija, poznavajoč albanske razmere, ga ni vzela prereno.

Skrajno neprijateljena vlada

Pod temi vidiki presoja jugoslovanska vlada tudi sedanji položaj. Režim Hokse, ki vlada Albaniji s skrajno diktatorsko silo, je v vseh plsteh nepopularen in se oslanja izključno na orožje. Poročila o sedanjih uporih so objektivna in brez propagandne primesi ter jih potrjujejo poslaniki tujih držav, akreditirani v Beogradu. Tuji diplomati naglašajo, da je spor sicer zelo oster, da pa je albansko ljudstvo itak zoper vsako vlado, ker ne pozna discipline in nima v sebi nikakega državnega čuta.

Poročila so soglasna v tem, da so prileteli iz Italije aeroplani v Albanijo, kjer so odskočili padalci in se raztrosili številni protirežimski letaki. Da pomaga satelitski vladi v Albaniji, je Rusija poslala nekaj desetih sovjetskih avijonov v Tirano. Dalje pa kakih 5000 vojaških strokovnjakov, ki so bili premeščeni v Albanijo iz vzhodne Nemčije.

V satelitskih državah vre

Ekonomsko stanje v satelitskih državah se je poslabšalo in narodni čut dvignil. Rusija je začutila veter, ki veje proti Moskvi in je odločila, da z vsemi silami zatre vsako gibanje, ki bi bilo izven linije uradne sovjetske zunanje in notranje politike.

Tako se poroča iz sosedne Romunije, da gre za oster spor med Mosko in Romunije glede uprave in izkoriščanja bogatih petrolejskih vrelcev, katerih središče je znano mesto Ploesti, ki je bilo med zadnjo svetovno vojno večkrat bombardirano.

Rusi so postavili upravo teh vrelcev pod upravo ruske armade ter so v tem petrolejskem krožju razglasili obsedno stanje. Dva člana romunske vlade sta morala odstopiti. Gre za ministra Vasilikija, ki je upravljal rudarstvo in romunski petrolej, ter za ministra Borilo, ki je bil šef romunskih javnih del. Tudi se imenuje ime Emanuela Vinea, pomočnika ministra za prehrano, ki da je moral odstopiti.

Vsa ta tri imena značijo, da v romunskem gospodarstvu in v romunski prehrani nekaj ni v redu, vsaj po mnenju Moskve, ki izkorišča deželo na najbrutalnejši način. Moskva je očitala Vasilikiju, da je pod njegovo upravo padla produkcija petroleja od 7 milijonov ton na 4 milijone.

V Bolgariji ne gre gladko

Cez 200 Bolgarov se je zateklo v Jugoslavijo v mesecu marcu. Ti begunci poročajo, da je poslala Rusija na tisoče tajnih policistov v Bolgarijo, da zatro upore in izvedejo potrebno čiščenje. Predvsem bolgarski kmetje vodijo odkrito opozicijo zoper vlado. Ti kmetje so znani kot dobro organizirani in na polju kmetijstva zelo strokovno izvežbani. Dasi je Bolgarija že po svoji tradiciji prijateljsko razpoložena napram ruskemu narodu, uničuje to razpoloženje brezobzirna sovjetska politika diktata iz Moskve in izkoriščanje države, ki se smatra enostavno za poraženo državo, ki mora plačati obetune vojne odškodnine.

Rusija skorisča Albanijo

Dasi gledajo jugoslovanski krogi mirno na notranji razvoj albanskih dogodkov, so za skrbljeni glede obče zunanje politike. Sovjetska zveza utegne izkoristiti uporniško gibanje v Albaniji, da udre v Albanijo preko Jugoslavije kar bi značilo oborožen konflikt. Rusija ima tudi močne interese na sicer majhni Albaniji radi njenih običih stremljenj v Sredozemlju in glede Italije. Rusija je odločena, da drži sedanji sistem brezpogojnega satelita Hokse kot šefa vlade v Tirani za vsako ceno.

Jugoslavija je izjavila, da smatra vpade albanskih upornikov iz Italije za vodo na mlin sovjetskemu imperializmu in teh vpadov ne odobrava, neglede na sovražnost sedanjega albanskega režima proti Titovi vladi.

ŽENSKA MOČ V JEKLARNE

WASHINGTON, 1. aprila—Predvideva se, da bodo jeklarne v slučaju potrebe zaposlile tudi žensko moč. Do sedaj je zaposlenih v jeklarnah le 3.5% žensk od skupnih delavskih moči, večinoma v pisarnih. Ta položaj se bo spremenil, ko bodo sposobne žene prijele za tovarniško delo v jeklarnah.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 1-5311 — HENDERSON 1-5312
Issued Every Dry Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalca in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

DEMOKRACIJA MORA POSTATI VESOLJNA

Naslednji članek je spisal A. Powell Davies, pastor unitarske cerkve v Washingtonu in avtor knjige "Vera neizklesanega liberalca." Objavila ga je znana revija "New Republic."

(1)

Ideje nikoli ne stojijo. Ako ne rastejo, propadajo. "Sleherna ideja je poziv; ponuja se za verovanje in ako verovana, preide v dejanje, razen ako jo odtehta kako drugo verovanje, ali ako pomanjkanje energije zaduši gibanje ob rojstvu."

To je, kar je bila ideja svobode slej ko prej: poziv k svobodi. Sila tega poziva ni nekaj posebno evropskega ali ameriškega, temveč je svetovna po svojem obsegu. Isto velja glede ideje enakosti, ki navzlic temu, da je ni lahko točno označiti, navdihuje stremeljenja milijonov vzhodnega in zapadnega sveta z nado za enako priliko. Vzajemno podzigate te dve ideji tretjo—demokracijo, kar na pomeni le, da naj bi bila vlada res vlada ljudstva, z ljudstvom in za ljudstvo, temveč, da je sleherni posameznik neizmerna vrednota, in da svobodni posamezniki, delujoči vzajemno, so v stanju snovati družbe neomejenih možnosti. Avtoritarne družbe ne le, da uvajajo politično in ekonomsko podložništvo, temveč tudi stavijo o kove človeški duh in zapirajo pot bodočnosti. Bila je demokracija—najprej kot privid v Judeji, pozneje kot eksperiment v Atenah—ki je osvobodila človeka krive vere, da so ga bogovi obsodili k brezmočnosti in da je človek nesposoben vsake druge vlade kot tiranstva.

Med zapadnimi narodi, katerih kulture so zrastle iz Judeje in Aten, se je demokratični nazor določno izoblikoval v osemnajstem stoletju. Ta nazor je prinesel ameriško in francosko revolucijo in ogromne reforme v drugih državah. Potem je začel izgubljati polet. Njegova uporaba z ozirom na ekonomske razmere je bila prepočasna in preslabotna. Vzelo ga je predolgo, predno je odpravil telesno suženjstvo. Uveljavil ni plemenske enakosti. Dovolil je rast imperializma. Imel ni dovolj moči, da bi se zoperstavil izkoriščanju zaostalih narodov. Njegov princip, da so "vsi ljudje ustvarjeni enaki," ni bil do kraja izpeljan, njegovo mesto pa je skoro zavzela doktrina, da so življenja vredni le tisti, ki so sposobni in močni. Kot "poziv" je demokratični nazor v zapadnem svetu doletelo "pomanjkanje energije" natančno takrat, ko je začetil revolucionarno vrenje med vzhodnimi ljudstvi. Sprejet ni bil kot vseobče verovanje in smoter. Zavaljo tega je postalo mogoče, da ga je neko "drugo verovanje" odtehalo—in to "drugo verovanje" je bil komunizem.

Ako bi bil zapadni svet umel, da nobena preoblikujoča ideja ne more stati, da mora bodisi napredovati ali pa se umikati, bodisi širiti svoj delokrog ali pa se udati močnejšemu tekmeču, bi ne bilo prostora za komunizem. Ni mogoče dovolj močno poudariti, da je bila demokracija od ure, ko je stopila na plan, povabilo celemu svetu k novim potom življenja, revolucionaren vpliv, izziv in poziv. Kar se je storilo ponekod, bi se moglo storiti drugod. Demokracija ni le užgala upanje, temveč tudi pričakovanje. Ko ono, kar se je pričakovalo, ni prišlo, je nastalo stanje, ki je bilo zrelo za izkošanje. Komunisti so to razumeli in so prilike do skrajnosti izkoristili. Kjerkoli je demokracija stala, tam je komunizem prodiral.

Nobenega dvoma tudi ni, da je smoter komunizma svetoven. Kar demokratične države niso doumele, namreč, da se je v začetku dvajsetega stoletja svet spremenil v eno samo ogromno družbo, vezano po industrijski revoluciji in tehnoloških sprememba, so komunisti takoj zapopadli in v soglasju s tem naredili svoje načrte. Svet je moral biti organiziran—ne samo en del, temveč ves svet—in komunisti so se lotili, da to storijo z diktaturo. Imenovali so to diktaturo proletarijata. Ampak v Zedinjenih državah celo po dveh svetovnih vojnah ne umemo jasno, da se mednarodnega komunizma ne bo ustavilo drugače, kakor z mednarodno demokracijo. Res je, da smo podprli Združene narode, da smo podvzeli velikopotezne programe za mednarodno pomoč, in da smo osnovali agencije za ekonomsko obnovo. Ako bi teh stvari ne bili storili, bi bila naša stvar danes že brezupno izgubljena.

Ampak to ni dovolj. Naš demokratični smoter mora biti enako velikopotezen, podrobno izdelan, realističen in

UREDNIKOVA POŠTA

Spomladanski koncert

Cleveland, Ohio—V nedeljo, 22. aprila ob 4. uri popoldne bomo imeli mladi pevci in pevke zbor "Adria" svoj spomladanski koncert.

"Adria," kakor že veste, je edini mešan slovenski pevski zbor v Euclidu. Kakor drugi zbori, tako imamo tudi mi težkoče za svoj obstanek. Skozi celo zimo smo se prav pridno učili, da bomo pokazali, kaj se lahko da na oder. Čeprav tukaj rojeni, nam gre slovensčina prav gladko.

Ta koncert bo vodil naš novi učitelj, gospod Anton Šubel, dobro poznani pevec in pevovodja. G. Šubel in odbor so zbrali več lepih pesmi, med katerimi bo tudi v slovensčino preveden krasen "Dunajski valček."

Da bo program boljši, bo sodeloval z nami moški zbor "Slovan."

Prijatelje petja iz Clevelanda in okolice vabim, da posetite naš koncert. Zagotavljam vam, da boste imeli par uric veselega in duševnega razvedrila med nami.

Po programu bo pa tudi za suha grla in prazne želodce pripravljena pijača in dobra večerja. (Saj je naš predsednik mesar!) Zvečer ob 8. uri se bo začel ples, in igrala bo godba Vadalovih.

Rezervirajte si 22. aprila, da pridete na koncert "Adrije" v A.J.C. na Recher Ave. v Euclid, Ohio. Vaša navzočnost bo nam dala več veselja do lepe slovenske pesmi in dramatike. E.P.

Krivca prometnih nesreč obsojena

Okrožno sodišče v Ljubljani je sodilo šoferju Brglezu Maksu in soobtožencema ter Salamonu Slavku. Brglez je 25. januarja t. l. na Celovski cesti z osebnim avtomobilom povozil pokojnega Capudra Ivana.

V času nesreče sta bila v avtomobilu tudi soobtožena Vovk Janez in Krašovec Franc, ki sta Brglezu obljubila, da ne bosta prijavila nesreče ljudski oblasti. Sodišče je obsodilo Brgleza Maksu na 18 let, Vovka Janeza in Krašovca Franca pa na 3 leta odvzema prostosti s prisilnim delom.

V drugi obravnavi je sodišče obsodilo na smrt z ustrejitvijo šoferja Salomona Slavka, ki je dne 16. feb. t. l. v pičlih dveh urah zakrivil dve prometni nesreči, in sicer na Vrhniki in Tržaški cesti. Kakor se je že poročalo, je brezvestni Salomon na Tržaški cesti povozil Arharja Franca in Marijo ter Dimnika Jakoba. Dimnik in Arhar sta pri tem izgubila življenje.

Oba glavna obtožena sta krivdo zanikala in zakrknjeno tajila vse, kar jima je očitala obtožnica. Sodniki so ju obsodili na ostro in najostrejšo kazen zaradi njune brezvestnosti in nečlovečnosti, obenem pa sta ti kazni najresnejši opomin vsem njima podobnim šoferjem.

energičen kot je komunistični smoter. Povedati moramo na primer, kaj mislimo, ko govorimo o "svobodi pred pomanjkanjem." Ne gre le za to, da darujemo del tega, kar pridelamo v Ameriki; kar je potrebno, je to, da se bo v vseh kritičnih delih sveta povečala proizvodnja na temelju načrtov, ki ne bodo nič manj praktični od komunističnih načrtov, ampak s to vitalno razliko, da bo "svoboda pred pomanjkanjem" vsebovala tudi vse ostale svobode. Ako bomo to doumeli, smo v stanju ustvariti orožje, ki bo brezprimerno jače od atomske bombe in v katerem nas Kremelj ne more prekositi. Mi smo v stanju, da ljudstvom pomagamo, da se osvobodijo ne le lakote, temveč tudi tiranstva! To je tisti "poziv," ki je potreben, da bo njih vera v demokracijo obnovljena, in ki bo v stanju poraziti komunizem.

PRIMORSKE VESTI

Slovinci so ostali mirni

Londonski obiski so izpodbudili prenapetost v Italiji, da so sprožili umetno gonjo v tisku in tudi sicer proti Jugoslaviji. Za Trst gre. Slovinci pa so ostali mirni in dostojni ter se niso dali izzvati po hujskajočih člankih in nespontanij demonstracijah. Zavedajo se, da takšno ozračje ne more biti zdravo in primerno za pametne razgovore med obema prizadetima vladama. Slovinci v Trstu in pod Italijo dobro vedo, da ni vzemirjeno razpoloženje še nikoli rodilo dobrega sadu.

Narod hrani dokaze

Razstava slovenskega zamejskega šolstva v Trstu je vzbudila veliko pozornost. Podrobno so si jo ogledali vsi, ki jim je pri srcu slovenska šola v Trstu. Razstava je razdeljena v štiri dele. Prvi del zajema čas do 1918. Drugi del se nanaša na čas do italijanske kapitulacije 1943. Tretji del je posvečen razvoju partizanskih šol, četrti pa prikazuje razvoj in borbo slovenske šole po osvoboditvi 1945. Razstava je velikega pomena zlasti danes, ko nekateri prenapetosti odrekajo tržaškimi Slovincem pravico do slovenske šole. Zaradi tega je dobila ta razstava, ki nudi dokazne vztrajne borbe slovenskega primorskega ljudstva za svoje šolstvo, v današnjih časih poseben poudarek, saj razkrinkuje neresnico vseh onih, ki bi radi pozabili na preteklost in zbrisali pomembne pridobitve ter svoječasna izkustva tržaških Slovincem na področju organizacije ter izpolnjevanja lastnega slovenskega šolstva.

Borba proti naprednemu tisku
Občinske volitve v Slovenski Benečiji so sprožile nov val pritiska na beneške Slovence. Tokrat so prenapeti elementi usmerili svojo dejavnost proti širjenju obeh slovenskih naprednih listov "Soča" in "Mataturja". Oblastveni organi so hodili po nekaterih slovenskih vaseh od ene slovenske domačije do druge ter izpraševali ljudi, če so naročeni na navedena lista. V Vidmu pa so stikali za uredništvo "Mataturja", če resnično obstoja. Toda beneški Slovinci so že preveč pretrpeli v svoji preteklosti, da bi jih bilo mogoče spraviti s tira s takšnimi in podobnimi prestraševalnimi poizkusi.

V tujino za kruhom
Življenske razmere v Slovenski Benečiji postajajo neznosne. Prebivalci se ne morejo preživljati od borpnega pridelka drobnih posestev. Zasluzka ni nikjer, možnosti zaposlitve je zmerom manj. Sedanji oblastniki v Italiji menijo, da bodo lahko rešili težko vprašanje brezposelnosti z izseljevanjem delovnih ljudi v tujino. Zato pa pridejo v poštev predvsem mladi ljudje, ki morajo pred tem na pregled v Videm in Milan. Beneški Slovinci so zaradi takšne politike zelo prizadeti. Doma ni pogojev za obstanek, v tujino pa morajo s trebuhom za kruhom le dovolj krepki, zdravi fantje. Tako doživljajo beneški Slovinci, da zapuščajo zdravi in krepki svojo domovino ter odhajajo v tujino, ker ni doma kruha zanje, bolni in slabi pa ostajajo doma in zaman čakajo na boljše čase, ki ni zanje v sedanjih pogojih nobenega upanja ali izgleda. Zaradi tega pa se pogledi beneških Slovincem vedno bolj zapeljivo obračajo k svobodni matični zemlji.

Med našim ljudstvom
V Pevmi so slovesno proslavili 8. marec, mednarodni praznik žena. Med drugim so nastopili šentmavski mladinski pevski zbor in šentmavski igralci, ki so z lepim uspehom vprizorili Linhartovo "Županova Mico". K proslavi so prihiteli Slovinci iz Pevme in vseh bližnjih vasi tostran in onstran Soče.

V Nabrežini je umrl 60 letni Josip Trampuš. Užival je spoštovanje in zaupanje vsega delovnega ljudstva. Do zadnjega je bil zaveden Slovenec in marljiv delavec. Zvesto se je boril na strani Osvobodilne fronte.

Tudi v Padričah so proslavili 8. marec v okviru prosvetnega društva "Slovan". Na sporedu so bile tudi recitacije, petje partizanskih in narodnih pesmi ter enodejanka "Kje je meja". Ljudstvo je nastopajočim živahno vzvikovalo.

dr. Dekleva terjal, da se čimprej rešijo nekatere upravičene zahteve prebivalstva Bazovice. Dela, ki bi bila za to potrebna, ne bi zahtevala velikih materialnih žrtve, pač pa bi pripomogla k olepšanju Bazovice.

V Pevmi je umrl zaveden Slovenec Anton Komavli, oče Marije Lenardič, predsednice Zveze slovenskih žena v Pevmi. Učeval je lepo starost 78 let. Mnogi ljudje ga je pospremila na zadnji poti.

je udeležilo veliko število vaščanov in okoličanov.

Zastopstvo slovenskih staršev iz Šklednja se je zglasilo pri prosvetnem uradu zaveznike vojaške uprave v Trstu in terjalo primerne prostore za slovenski otroški vrtec.

Ob smrti Ivana Levarja
Jaro Dolar
Ivan Levar je pričel svojo igralsko pot šele tedaj, ko sta bila Borštnik in Verovšek, oba velika igralca, ki sta kumovala prehodu slovenske drame iz diletskih začetkov v umetniško ustanovo, že dolga leta mrtva. In vendar mu je slovenska javnost izkazala čast, da ga je pokopala z Borštnikom in Verovškom v skupni grob. S tem je hotela naznačiti, da spada Levar po svojem pomenu za naše gledališče v isto vrsto z obema prednikom, kajti če je bila gradnja slovenskega gledališča kot umetniške ustanove velika zaslug Borštnika in Verovška, je bil Levarjev delež pri dvigu te umetniške ustanove na svetovno raven tako očiten, da ga smemo imenovati enega največjih igralcev med Slovinci.

Kot dramski igralec se je Levar uveljavil že s prvo vlogo, ki jo je bil na ljubljanskem odru ustvaril. Od Shakespeareovega Othella pa do Kreftovega Hermana Celjskega, s katerim se je poslovil od slovenskega občinstva, je igral Levar dolgo vrsto vodilnih vlog v klasičnih pa tudi sodobnih dramah. Preveč bi jih bilo, če bi jih hoteli vse naštet.

Po svojem igralskem slogu je bil Levar nekako na sredi med visokim patosom široke kretnje in zvonke besede ter med intimno psihološko poglobljeno igro. V enem kakor drugem je bil

NEKAJ O ZASTRUPLANJU LISIC
Tov. G. J. je metal vabe, v katerih je imel nameščeno cianovodikovo ampulo. Ko je hodil gledat, so bili sledovi lisice, tja in nazaj, a o vabi ni bilo ne duha ne sluha; tako se je še ponavljalo. Tretje jutro je nedaleč od vabe ležala lepa lisica, ker pa se je tovarišu le čudno zdelo, kaj je z ampulami, je prepral lisici želodec in našel med mišmi in drugo jedjo tudi svoji dve vabi celi, ter v njih lepo nameščena strupa, katera je potem polagal še nadalje lisicam samo v večje vabe, da jih ni mogla cele pogoltniti.

Tov. Z. A. je čakal marsikatero mesečno urico lepega in zvitega lisjaka, ki se mu je vedno lepo izmikal. Poskusil je z zastrupitvijo, pa tudi tukaj ni bilo kmalu uspeha; končno pa je le prijel in odnesel vabo dva mera stran in jo tam izpustil. Iz previdnosti pa ni hotel tovarišu povedati, kaj je z vabo, ker je predobro poznal navihanega lis-

Nad sto rudniških objektov v Bosni in Hercegovini
V Bosni in Hercegovini se rudarstvo od leta do leta hitreje razvija. Investicije v rudarstvo so zelo velike. Razširjajo celo vrsto rudnikov, zlasti premo-govnikov, odpirajo pa tudi številne nove rudniške obrate. V vseh pomembnejših premogovnikih raziskujejo premogovna ležišča. Proizvodnja se bo zelo povečala, zlasti, ker bodo letos med drugim tudi zgradili 50 kilometrov prog za hitrejši prevoz preмога.

Prevoz je še vedno ozko grlo premogovnikov v Bosni in Hercegovini. Prevozne težave pa so še tem večje, ker odpirajo nove obrate. Tako bodo v Kaknju odprli še en premogovniški obrat. Letos bodo povečali proizvodnjo tudi v manjših premogovnikih. Izpopolnili bodo rudniške

naprave v Ugljevik, Subotici, Livnu, Miljevini in drugje. Največja dela pa bodo v Banovškem premogovniku in v Kreki, Banovškem prog. V Kreki, Banovškem prog. V Kaknju pa bodo postavili dve separacije. V Kaknju so zgradili med separacijo in Banovškem postajo tri kilometre dolga proga s 120 metrov dolgim mostom. Med večjimi objekti, ki jih bodo zgradili letos, je tudi 150 metrov dolg most čez Bosno v Zenici za dovoz preмога.

V Kreki med drugim gradijo tovarno kisika. Naprave zahtevajo še prispele. Pri premogovniku v Kreki bodo zgradili velik bunker za lignit, ki ga bodo predelovali v koks v Lukavcu. (Dalje na 8. strani)

mojster. V klasični tragediji, na primer v Othellu, nas ni pretesel samo s svojo široko in vendar tako pretehtano kretinjo ali z zvenom svojega melodičnega glasu, ampak predvsem s svojo psihološko tenko karakterizacijo. Prav tako se v sodobni drami, na primer kot stari Glembarji ni do kraja razdal samo v drobnih trepetih svojega pol zakritega čustva, ampak tudi v ubranem ritmu svoje igre in v sploh vsakega svojega gibanja ter v harmoniji svoje besede ne muzike. Vsi ti in še mnogi drugi elementi njegove igre so se stapljali v pretresljivo celovsko umetnino.

Močna umetniška osebnost kakor Levar je potegnil v svoj čar tudi mnoge svoje tovaršev in seveda učence, ki so se čisto zalotili pri "levarjevštvini" s katero so pričali o izredni silni velikega učitelja. Kot moč šole rokega obzorja in kot tenkočuterih se že za življenja spletajo celi venci anekdot, ne, več: legend, ki ne označujejo samo mogočne osebnosti velikega igralca, ampak tudi celi epocho slovenskega igranja, epoho, ki ji je vtisnil svoj mebrisni pečat.

Ivan Levar je prišel v dramo kot operni pevec, ki si je na velikih opernih in koncertnih odrih pridobil s svojim žametno mehkim baritonom lep glas. Ze tedaj so hvalili tudi njegovo, prepričevalno igro, kakršne pri pevcih niso bili vajeni. Med vojno je skušil trpeti nemških taborišč, po osvoboditvi pa se je znova lotil dela gledališču in na igralski akademiji, kjer njegov razred, kot prvi razred prve slovenske akademije za igralsko umetnost, je bil Levar pridobil tolikšno slavo.

Levar je prišel v dramo kot operni pevec, ki si je na velikih opernih in koncertnih odrih pridobil s svojim žametno mehkim baritonom lep glas. Ze tedaj so hvalili tudi njegovo, prepričevalno igro, kakršne pri pevcih niso bili vajeni. Med vojno je skušil trpeti nemških taborišč, po osvoboditvi pa se je znova lotil dela gledališču in na igralski akademiji, kjer njegov razred, kot prvi razred prve slovenske akademije za igralsko umetnost, je bil Levar pridobil tolikšno slavo.

IVO PIRKOVIČ:

Bilo je pod Gorjanci

BITKA V ZALEDJU

(Nadaljevanje)

Tako smo mrzlih nosov in vročih src zborovali o težkih naglah, ki so nas čakale. Prva skrb nam mora biti—o tem smo bili enih misli—da napravimo v zazidano in zastraženo ječo varno in trajno vrzel, skozi katero bomo pošiljali jetnikom literaturo. Menil sem, da nam bo pomagal morda upravnik zaporo Gruden, ki sem ga spoznal še poleti, ko se je neki dan skrivaj priplazil k meni. Takrat si je zdravil razmesarjeni hrbet, ki mu ga je v napadenem kočevskem vlakcu z bombo ranil zmeden Italijan. Če pa bi bil upravnik preboječ, bom pisal tovarišem v mesto, naj poiščejo pravnega človeka med jetniškimi čuvaji ali kogar koli že bodi, ki ima vsak dan opraviti z jetniki. Mehanik ga bo spoznal po tem, da ga bo ogovoril: "Prinašam pozdrave od Micke."

Prav ta stvar pa nam je delala pozeje hude preglavice, kakor nam je sreča včasih rada zagodila prav pri majhnih stvarih, da so se nam sitno opletale okoli nog, medtem ko smo na pogled težavne naloge dostikrat premagovali z lahkoto.

Pred vrati so z dolgočasno enoličnostjo odmevali koraki straže. Zgubljali so se po hodnikih, se zopet vračali in obstali. Prišla je izmena. Jetnik Bauer je pograbil culo in krenil proti vratom.

Ze nekaj tednov pred povratkom mehanika Bauera v ječo, se je roman mojega življenja znova zamotal kot v starih časih Gordijev voz. Sredi decembra meseca me je namreč čakala nova huda preizkušnja. Če itak niti počenega groša vredno dobro ime, ki sem ga užival pri Italijanih, so mi ovaduhli tokrat do kraja zapravili. Kakor pa se zgodi, da nam včasih tudi nesreča prinese kaj dobrega, se mi je usoda tudi tokrat po drugi strani nasmehnila: hudobni človek in črni redovni halji, ki mi je že dolgo skrivaj nastavljal zanjke, je takrat sam vtaknil nogo vanjo, da sem ga v grehu zasačil in ga za kazen postavil na oder očitne sramote. Bilo pa je takole:

Sredi decembra so nam Italijani v ženski bolnišnici iznenada prijeli zdravnika, doktorja Mirana Sajeta. Zanj se nisimo bali, da bi nam ogrozil organizacijo, toda nihče ni vedel, kako jim je sam padel v roke in kaj se utegne še zgoditi.

Takoj po tistem—bilo je 16. decembra—je redovni brat Alfred bodril marešala, ki je leta nadzaroval stražo, naj za žensko bolnišnico očistijo tudi moško. "Tam ste začeli, tu končajte," je menih spodbujal Italijana k strahovanju. Sreča pa je bila, da redovni brat vendarle ni poznal skrivnosti hiše, čeprav je

bil sam o tem prepričan. Italijanu je namreč pokazal zdravniškovo sobo.

Takrat smo prvič začutili na svoji koži pekoče poglede skrivnih sovražnikov, strmečih z vseh strani v nas. Skoraj je bilo mogoče misliti, da ne bodo prej ali slej zapazili tudi kaj tega, kar se je resnično godilo v naši hiši. Vsak vrč, ki dan za dnem roma k vodnjaku, se enkrat ubije. Kako bi mogli vedno ostati skrivni kurirji mestnega odbora ali sli vrliga tovariša Perka, ki so vsak čas prihajali v hišo in v mali operacijski sobi predajali pošto človeku, ki jih je čakal z novimi pismi.

"Zgodilo pa se je prej, kakor sem pričakoval.

Ze 18. decembra 1942, dva dni po prvi izdaji, je redovni brat Alfred prestregel fašistovskega častnika in ga za rokav povlekel v teman kot hodnika. "Mahajte z rokami je zopet o nečem prepričeval Italijana," so mi povedali o dogodku. Fašist je zaskrbljen strmel v meniha, nato pa vznemirjen zdirjal v mesto.

Naši signali so zvonili alarm.

Kdo pa bi takrat slutil, da je fašist tekel v mesto z nezasišano—horribile dictu et auditu—da mi kurirji iz gozdov prinašajo vojaške naloge in odnašajo izdelane načrte za bojevanje upornikov.

Ne zaupajoč vestnosti naše straže, so nam beli že poleti postavili v hiši prvega špijona, šentpetrskega štacunarja, stavbnega mojstra in predsednika Katoliške akcije Franja Rataja, ki je po naši bolnišnici pestoval dvakrat prestreljeno roko od atentata, ki ga je nanj napravil domačin, preden je zbežal v gozdove. Rataj je zalezoval sumljive ljudi, ki so prihajali v gornje prostore bolnišnice in je bila sad tistega njegovega prizadevanja ovadba, da služi mojim zločinskim zvezam z zunanjim svetom hči krčmarja z Ločenske ceste, Stana Košakova. Ko so jo pozneje prijeli, so jo zaslislivali tudi o tej stvari.

Šentpetrski štacunar, ki se je jeseni in pozimi potem vdinjal Italijanom za stalnega vodnika na njihovih strahvalnih pohodih po deželi ter odbiral jetnike za pregnanstvo, pa kot ogleduh ni imel sreče. Kakor Italijani sploh, tudi štacunar Rataj ni razumel preproste modrosti, da utegne tčitati nevaren zarotnik tudi v najpohlevnejšem služabniku v hiši, morda celo v človeku in redovni halji, ki ga je prežeči štacunar vsako jutro videl z metlo v roki odhajati med jetnike in ga je sam s pobožno spoštljivostjo pozdravljal. Ogle doval se je rajši po sumljivih tujcih, ki so obotavljaje se stopali čez prag hiše in se kdove zakaj neodločno ozirali okoli sebe.

(Dalje prihodnjič)

NAD STO RUDNIŠKIH OBJEKTOV V BOSNI IN HERCEGOVINI

(Nadaljevanje z 2. strani)

Kmalu bo začela obratovati velika mehanična delavnica za popravila rudarskih strojev.

Letos bodo zgradili nad 100 pomembnejših rudniških objektov in poslopij, ki so v zvezi z razvojem rudarstva.

(Ponatis iz "Ljudske pravice")

ŠE ENKRAT PAKETI

Naročnik našega lista nam je prinesel pismo, iz katerega smo prepisali sledeče:

"Citata sem prav danes, kako nekateri ljudje izkoriščajo svoje v Ameriki. K temu bi pripomnila par besed. V vojni smo bili ob vse. Doma nam je ostal oče, star 70 let, in od sestere dva otroka, pol leta in tri leta stara. Mi smo bili z mammo vred po lagerjih, moški trije v partizanih. Nazaj je prišel samo eden. Danes je pet let po vojni. Ni nam bilo dobro. Prišli smo domov bolani in popolnoma zdravi tudi ne bomo nikdar več. Toda vkljub temu se danes pošteno, preživljamo, brez vsake tuje pomoči in to lahko vsak. Za vsakega je delo na razpolago, še preveč. Zato tudi ni treba nikomur beračiti in prositi pakete iz Amerike, od delavcev, ki se morajo prav tako ali še bolj mučiti za denar. Kar se tiče suše, moram povedati tako, da do Belokrajine ni hudega, razen po hribih. Revni so res po daljnih hribih mali kajzarji, ki nima prodati kaj. Karte mu ne pripadajo, v službo ne more, če je 2 do 3 ure vstran od vsakega prometa.

"Požrešni pa so pri nas v Sloveniji najbolj belogardisti, ki so v vojni delali črno borzo na račun naših glav. Sedaj je pa "suša," pa ne morejo več. Zato si tudi želijo vojno in hujskajo proti državi. Hrvatska, Bosna in Hercegovina, Srbija in Lika, to so kraji, ki so imeli dosti prahu in široke razpoke v zemlji. Niso imeli devet mesecev dežja. Po vodo so šli zgodaj zjutraj, da so jo pripeljali do večera. En kozarec vode je stal 3 dinarje. Tam so v resnici rezevi, ko Slovenija o kaki taki revščini nima niti pojma.

"Toliko v vednost vsem v Ameriki, da se ne bodete pustili preveč izkoriščati na račun "suše." Del našega naroda je postal tako grd, taki egoisti, da je človeka kar sram, ko je Slovenec. To pa so povečini ljudje, ki v vojni niso bili lačni. Mi, ki smo umirali od lakote po lagerjih in gozdovih smo z vsem zadovoljniji in tudi v času potrebe znamo potrpeti. Spominjamo se tistih časov, ko smo rekali: Da bi vsaj prišel enkrat čas, ko boš sam lahko snedel en cel krompir. Ali pesem iz italjanskega lagerja Gonarsa:

"O žganci, kedaj vas žiher jedel bom. . . ?"

"Z odličnim spoštovanjem "G. F."

V "Enakopravnosti" dobite vedno sveže dnevne novice o dogodkih po svetu in doma!

Koroški vesti

Glas ljudstva

Na tisoče podpisov dajejo koroški Slovenci, ki terjajo ustanovitve slovenskih kmetijskih šol in s tem podpirajo zahteve Slovenske kmečke zveze. Koroški Slovenci vidijo v tem vprašanju gospodarske neodvisnosti in enakopravnosti. Nad 2000 podpisov ne pomeni nobene demonstracije, pač pa izražajo pričakovanje, da bodo razpoložljiva sredstva tudi za eno slovensko kmetijsko šolo, če je že dovolj sredstev na razpolago za vzdrževanje desetih nemških

Mario Kolenc

Ena najbolj modernih je CRANE kopalnica

Dajte, da vam jo mi inštaliramo!

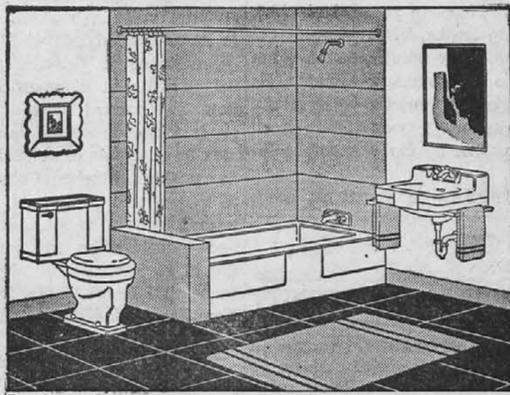
Louis Planinc

Vse 3 pritlikline spadajo k najboljšim izdelkom "The Crane Group." Lahko daste inštalirati vse tri in si prihranite denar; ali pa naročite posamezne. Cene so:

TOILET UMIVALNIK BANJA

Cene so zmérne, ako pa naročite vse tri na enkrat si prihranite večjo vsoto

Stroški za inštalacijo so posebej.

THE CRANE NEUDAY GROUP

Ako naročite pri nas, vam naši izkušeni delavci vse točno in perfektno inštalirajo. Delo je garantirano. Vse delo je lahko financirano tako, da vam ni treba nobene gotovine takoj. — Plačate lahko v treh letih.

Vselej, kadar potrebujete kaj, kar spada v plumbersko stroko, bodisi za popravilo starih delov ali za inštaliranje novih, pokličite našo firmo, ki daje postrežbo meščanstvu v Clevelandu že od 1907. Nobeno delo premajhno—nobeno delo preveliko . . . Poračun zastoj—brez vsake oblagacije.

W. F. HANN & SONS

15505 Euclid Avenue

Telefon MU 1-4200

kmetijskih šol. Slovenska kmetijska šola na Koroškem je postala resna potreba slovenskega koroškega delovnega ljudstva.

Po koroških vaseh

V Radišah sta se poročila Bartl Lampihler in Ana Rupnik, po domače Juhova. Ženitovansko slavje je poteklo v znamenju starih domačih šeg in navad.

V St. Jakobu v Rožu je umrla najstarejša žena v kraju 92 letna Kovarjeva mama, ki je ostala do zadnjega zvesta članica slovenskega naroda.

V Dobril vasi je vprizorilo Slovenske prosvetno društvo "Srce" Linhartovo "Županovo Micko", ki je gledalec zelo razvedrila.

V Globasnici je bil občni zbor Slovenske kmečke zveze. Zbralo se je lepo število domačih kmetov in kmetic. Novemu odboru predseduje spoštovani mladi gospodar Blaž Kordež iz Podjune.

V St. Vidu v Podjuni je bil pogreb Husove Mete, ki je bila dolgo časa priklenjena na postelj zaradi neozdravljive bolezni. Zmerom se je zanimala za slovenske knjige in jih rada prebirala. Domači pevci so ji zapeli ob odprtem grobu tožni žalostinki.

Društveni koledar

APRILA

1. aprila, nedelja — Prireditel Gospodinjkega odseka AJC in dram. dr. Naša zvezda v AJC na Recher Ave.
6. aprila, petek — Ples Wagon kluba v SND
7. aprila, sobota — Proslava 25-letnice društva sv. Cecilije št. 37 SDZ v SND
7. aprila, sobota — Veselica društva Brooklynski Slovenci št. 48 SDZ v Domu zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.
8. aprila, nedelja — Koncert Glasbene Matice v SND
13. aprila, petek. — Ples keg-ljačev cerkve sv. Pavla v SND
15. aprila, nedelja. — Koncert zbora Abraševci v SND
20. aprila, petek — Ples Hrvatsko-ameriškega mladinskega kluba v SND
21. aprila, sobota — Veselica društva Lipa št. 129 SNPJ

22. aprila, nedelja—Pomladanski koncert zbora Adria v AJC, Recher Ave.

27. aprila, petek — Ples Golden Gophers kluba v SND

28. aprila, sobota — Proslava 25-letnice društva Martha Washington št. 38 SDZ v SND

29. aprila, nedelja — Koncert zbora Zarja in Slovan v SND na St. Clair Ave.

MAJA

5. maja, sobota — Veselica društva sv. Ane št. 4 SDZ v SND

6. maja, nedelja—Koncert zbora Triglav v Sachsenheim dvorani na Denison Ave., — plesna veselica v Domu zapadnih Slovencev.

11. maja, petek — Ples Merry-makers kluba v SND

12. maja, sobota — Veselica društva sv. Katarine št. 29 ZSZ v SND

19. maja, sobota, — Družabni večer Federacije SMZ v Slov. domu na Holmes Ave.

18. maja, petek — Boksarska predstava Cleveland Ambassadors v SND

19. maja, sobota — Veselica društva sv. Cirila in Metoda št. 18 SDZ v SND

26. maja, sobota — Veselica društva Državljan št. 33 SDZ v SND

JUNIIJA

2. junija, sobota — Veselica društva sv. Vida št. 25 KSKJ v SND

3. junija, nedelja. — Piknik društva Soča št. 26 SDZ na prostorih Doma zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

JULIJA

1. julija, nedelja—Piknik zbora Slovan na vrtu AJC na Recher Ave.

29. julija, nedelja — Piknik Gospodinjkega kluba Slov. del. dvorane na Prince Ave., na prostorih Doma zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

DECEMBRA

1. decembra, sobota — 30-letnica društva Napredek št. 132 ABZ v AJC, Recher Ave.

2. decembra, nedelja—Koncert zbora Slovan v AJC na Recher Ave.

A. Malnar
CEMENTNA DELA

1001 East 74th St.—EN 1-4371

MI IMAMO

takojšnje kupce za vašo hišo za eno ali dve družini, od \$10,000 do \$20,000. V Euclidu ali severno-vzhodnem delu.
Točna in poštena posługa.
Govorimo slovensko
BEACHLAND REALTY
767 E. 185 ST., IV 1-1012

ZEMLIŠČA NAPRODAJ

ZUNAJ NA DEŽELI

je naprodaj prodajalna s pivom in vinom ter delikatesna trgovina. Proda se s posestvom ali brez. Za naslov se poizve v uradu tega lista.

V COLLINWOODU

Trgovski prostor, ki prinaša dober dohodek; 95 čevljev spredaj; na prometni ulici. 3 trgovine in 22 sob opremljene ali neopremljene. Lastnik odhaja izven mesta.
402 E. 156 St.

NAPRODAJ

GOSTILNA NAPRODAJ

Ima C 2 in D 2 licenci. Tudi hiša za 2 družini na dvojni loti. Najnovejša oprema za restavracijo. Proda se posestvo in trgovino skupno za samo \$26,000.

BEACHLAND REALTY CO.
767 E. 185 St.
IV 1-1012

PRIKLA ENKRAT V ŽIVLJENJU

Naselbina Norwood in Bonna
Naprodaj je delikatesna trgovina z C 2 licenco in popolno zalogo grocerije in mesa za sendviče. \$1,000 prometa na teden. Vdovi je nemogoče sami voditi biznes, ter žrtvuje. Stanovanje na razpolago.

TRGOVINA IN DOBER DOHODEK

V naselbini Addison in St. Clair. Konfekcijska trgovina
4 sobe in 2 sobi nad trgovino poleg treh sob v ozadju. Nova naprava za gorkoto na olje. Zidana garaža.

Zadaj je lepa hiša za 2 družini. Gorkota na plin. Ni treba nikakršnih popravil. Zelo dober nakup.

Pokličite

CARL SPRETNAK
HE 1-8480

STAKICH REALTY

15813 Waterloo Rd.
KE 1-1934

DELO DOBIJO MOŠKI

TEŽAKI

za podnevi in ponoči

Plača od ure.

THE MARQUETTE METAL PRODUCTS CO.

1145 GALEWOOD DR.

(prva cesta vzhodno od Coit Rd., južno od St. Clair Ave.)

LATHE HAND

Moški izurjeni dela na natančnem orđju; stalno delo za podnevi. Dobra plača od ure.

Zavarovalniška podpora plačana po družbi.
Zglasite se med 8. zj. in 4.30 pop.
Bishop & Babcock Mfg. Co.
Vogal E. 49 in HAMILTON

ASSEMBLERS

Heavy — Medium Bench

Izurjeni — podnevi

Plača od ure poleg

nadurnega dela.

OSBORN MFG. CO.

5401 HAMILTON AVE.

Horizontal Boring

Layout Plate

Engine Lathe

Si morajo sami vzpostaviti

delo

Plača od ure—

poleg incentivne plače

55 ur tedensko—nočni šift

The Osborn Mfg. Co.

5401 HAMILTON AVE.

KOVINSKI

DELAVCI

za industrijsko

kovinska dela

Obrambno delo

50-ur tedensko

Plača od ure

Vprašajte za MR. KASSOR

THE FOUNDRY

EQUIPMENT CO.

1831 COLUMBUS RD.

(med W. 25 St. Market in staro

Erie R. R. postajo)

ZAVAROVALNINO

proti

ognju, tatvini, avtomobilskim

nesrečam, itd.

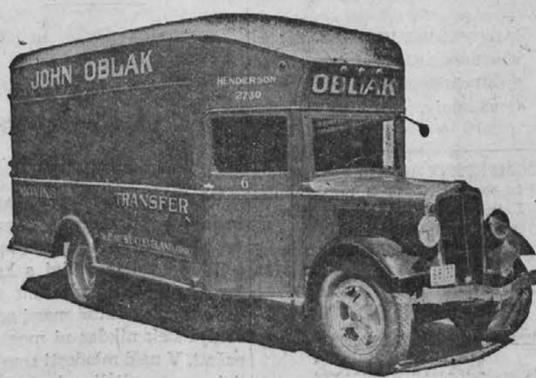
preskrbi

Janko N. Rogelj

6208 SCHADE AVENUE

Pokličite:

ENdicott 1-0718

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca.

John Oblaka

1146 East 61st St. - HEnderson 1-2730

MIMI MALENŠEK
KOVINARJI
ROMAN

(Nadaljevanje)

Mihi so šle Tonetove besede do živega. Ko se je vračal domov, je vso pot razmišljal. Mislil na odpor proti okupatorju, ki bi se vsakomur morala zdeti blazna, se je že ustalila v njegovi glavi in neprestano so mu šle po glavi sabotaže, same sa-

botaže. Drugega načina borbe proti Nemcem za zdaj ni videl. Glede trojke, ki jo je predlagal Tone, se je odločil, da bo v nedeljo spregovoril z Albinom. Za tretjega bo morda vedel Albin. Vsekakor jo bodo kmalu imeli in potem bo šlo s sabotažo laže.

Spešno je stopal po cesti.

Chicago, Ill.

BUSINESS OPPORTUNITY

GOOD OPPORTUNITY — Tavern for sale. Established business. 25 years same owner. Retiring. Excellent Austin location. Best offer.
Call EStebrook 8-9837

MEAT MARKET and GROCERY

Completely equipped with stock and use of smoke house and sausage room. \$4,000.
CRawford 7-3705

GOOD OPPORTUNITY to buy

Haberdashery Shop. Modern store. Modern fixtures. Established. Reasonably priced for quick sale. Northwest side.
NEwcastle 1-0604

BAKERY — Top Hyde Park location.

3 man shop. Established business. Will talk terms. Call Brouillete.
PLaza 2-6900

WANTED TO RENT

LANDLORDS ATTENTION!

Being evicted by new owner. 3 responsible adults (Vet employed) need 4-5 room unfurnished apartment. Vicinity Damen and Addison. Moderate rental. Mrs. Kramer.
Diversey 8-0914

WILL BE IDEAL TENANTS

Responsible couple, both employed, need 3-4 room unfurnished apartment. West, south-west or northwest. Moderate rental.
FRontier 6-4211

BUSINESS Woman transferred to

Chicago office needs 1 1/2 room, kitchen, furnished apartment. N. or S. Good transportation. \$65 a month. Immediate occupancy. Call 9-5. MOhawK 4-4600. extension 38.

DOMESTIC COUPLE

COUPLE — For northwest suburb.

Must like children. Plain cooking. Housework. Driving. Gardening. Start at \$200.
Call SUPERior 7-8531.
9-430 daily.

HELP WANTED—Domestic

COMPETENT Red MAID

Good home. No Restory. Good wages.
EUclid 6-0725

REAL OPPORTUNITY — Suburban home.

General housework. Small children. Own room. Bath. Good salary.
GLencoe 2085

COMPETENT Woman — 3 adults

in family. Cook 2 meals daily. Lovely 7 room home. Private room, bath, 1st floor. Home, 4 blocks from station. \$40 salary.
HIInsdale 3152

HELP WANTED—MALE

MAINTENANCE and NURSERY WORK

(Experienced) Will consider inexperienced. Good salary. Room and board.

DANADA FARM NURSERY

Naperville Rd., Wheaton, Ill. Phone F. W. Walton
WHeaton 8-2741 - 12 to 1, after 5:30

Drugega načina borbe proti Nemcem za zdaj ni videl. Glede trojke, ki jo je predlagal Tone, se je odločil, da bo v nedeljo spregovoril z Albinom. Za tretjega bo morda vedel Albin. Vsekakor jo bodo kmalu imeli in potem bo šlo s sabotažo laže.

Spešno je stopal po cesti.

“Hudiča, ali so se udarili?” je slišal reči nekoga.

Hitro se je obrnil in spoznal Kobala sredi gruč, ki je kadila cigarete in se živo pomenkovala.

“Dober večer, Kobal,” je pozdravil in pristopil.

“Kod pa hodiš, Miha?” je glasno vprašal Kobal in ga udaril po rami.

“Kaj pa je tam?” je v odgovor vprašal Miha in pokazal proti gori, ki je črnela v mraku.

Primaknil se je Kropar Kopač in previdno rekel:

“Nemci se nekam peljejo! Glejte!” Pokazal je na cesto.

Vsi hkrati so se ozrli tja. Z vso naglico se jim je bližal tovorni avto, poln Nemcev. Sedeli so na tesno, vsi so imeli puške v rokah, pripravljene na strel. Za njimi se je zibalo nekaj prikolic. Motorji so odskačevali po slabi cesti, ki so jo razorala motorna vozila. Šinili so mimo in izginili za ovinkom.

“Kaj je pokalo?” je spraševal Miha.

“Naj se le dajo,” je menil Kobal in zajezdil kolo. Miha je opazil, da je že snel nemško zastavico.

Kakor po dogovoru so se razpršili na vse strani. Miha je ostal sam s Kopačem. Kropar je počasi vlek el cigareto in zamisljeno gledal v goro.

“Koľko jih neki je?” je vprašal bolj zase, kot za Miho.

Miha se je osvestil in mahoma vse razumel. Spomnil se je izginulega Mušičevega Dragota in še nekaterih drugih. Zdal je Miha tudi razumel, kam je odnesel Tone njegovo puško in razveselil se je ob misli, da je svoja pravkar čul streljanje iz morda puške. Sicer to ni bilo ravno verjetno, vendar mu je ta misel prijetno laskala in je ni hotel izpustiti. Torej upor, začetek upora! Slišal je drve puške, ki so počile!

(Dalje prihodnjič)

Naročajte, širite in čitajte “Enakopravnost!”

Pomlad na domačih vrtovih

Vsi ljudje smo otroci narave in prav posebno velja to za Slovence. V to deželo smo se priselili po veliki večini s kmetij ter iz malih podeželskih trgov in mest; z velikimi mesti se Slovenija itak nikdar ni mogla ponášati. V naši mladosti smo rasti in se razvijali v le malo pokvarjeni naravi; živo rastlinstvo nas je obdajalo tako rekoč pri vsakem koraku. Ni čuda, da je ta živa rast, ki nas je obdajala, postala tako rekoč del našega bitja.

V velikih industrijskih mestih te dežele ter v golih rudarskih in drugih naselbinah smo to živo rast pogrešali. Zato v tej

dežele skoro ni najti slovenske hiše, pri kateri je vsaj nekaj peči za obdelovanje pripravne zemlje, da ne bi bilo tam nekaj posajenega ali posejanega, nekaj rastočega. Morda je samo kot dobra plahta velika tratica, morda par dreves, morda nekaj lepoticnih grmičev, morda zelenjadna greda, morda obrobek ali gredica cvetic. Morda je vse to skromno in preprosto, toda je snažno in okusno urejeno. Kjer se okoli stanovanjskih hiš po praznih prostorih dolgočasijo stare škatle, prah in plevel, tam ne bivajo Slovenci; vsaj ne iz lepe Slovenije priseljeni Slovenci.

O tem se lahko prepričamo v tako zelo medsebojno oddaljenih in po podnebnih razmerah tako različnih krajih, kot so, na primer, Cleveland, Ohio; Conemaugh, Pennsylvania; Wynnton, Minnesota; Minneapolis, Minnesota; San Francisco, California; Montana; Belpre, Ohio; Milwaukee, Wisconsin; Kansas City, Kansas; Gowanda, New York; Oregon City, Oregon; Denver, Colorado; Renton, Washington, in tako dalje v sto in sto drugih krajih. Kjer koli v tej deželi bivajo Slovenci, skušajo okoli svojih bivališč imeti nekaj zelenega in, če mogoče, nekaj cvetečega. To jim je tako rekoč prirojeno. Tudi nekatere druge narodnostne skupine imajo sličen smisel za naravno lepoto, toda ne vse. O tem se lahko prepričamo, če hodimo po svetu z odprtimi očmi.

Ta ogromna dežela, po kateri smo raztreseni, ima v soglasju s podnebnimi razmerami in dolgotrajno sezono, ki omogoča rastlinski rast, pogoje za različno rastlinstvo. V državah našega skrajnega severa, na primer, ni mogoče z uspehom gojiti plemenitih vrtnic ali vinske trte ali večine naših šadnih dreves. Vrtnice tudi ne uspevajo dobro po srednjem zapadu, ki ima tako zvano prerijsko podnebje z vročimi poletji in ostrimi zimami; uspevajo pa sijajno na naši pacifični obali. V južnih državah, kjer so mile zime in sezona za rastlinsko rast dolga, je lahko vrtnariti. Uspeva tako rekoč vse, kar se posadi ali poseje v zemljo, le da ima dovolj moče.

Po državah srednjega pasu, kot so države New York, Pennsylvania, Ohio, Indiana, Illinois, Wisconsin, Kansas in do neke mere Colorado, je gorka letna sezona precej dolga, zime pa so različne; včasih ostre, včasih prilično mile. Skoro vselej pa so pomladi pozne. Hladno in dostikrat deževno vreme sega dostikrat daleč v april in celo v maj. V Clevelandu, Ohio, na primer, sadijo vrtnarji v rastlinjakeh vzgojene rastline na prosto šela proti koncu maja. Zaradi hladnega ali predeževnega aprila in kratkih dni s svetlobo, ki se ne bi si prilično opomnili, morda nastopi polezna vročina. Zato na primeroma kratka pomlad se navadno nagloma prelije v vroče poletje.

Zato v teh krajih ni pravih uspehov s posetvami nekaterih cvetličnih in zelenjadnih semen na prosto. Vsled tega mnogi domači vrtnarji, ki nimajo rastlinjakov ali gred pod steklom za vzgojitev sadik, kupujejo že nekoliko odraščene sadike enoletnih cvetic in zelenjav pri trgovskih vrtnarjih in jih posadijo na prosto, ko je nevarnost slane minila. Na ta način si podaljšajo sezono rasti in dosežejo zadovoljive uspehe tako z ozirom na pridelke nekaterih zelenjav kot z ozirom na zgodnejše in daljše cvetje cvetic. O tem in o nekaterih drugih problemih domačih vrtnarjev bomo nekoliko razpravljali v enem prihodnjih člankov.

—NOVA DOBA

NAZNANILO IN ZAHVALA

Globoko potrti in žalostnega srca naznanjamo vsem sorodnikom in prijateljem žalostno vest, da je umrl naš ljubljeni soprog in dobri, skrbni oče

1882

1951

Frank Unetič

Zatisnil je svoje blage oči dne 28. februarja 1951.

Pogreb se je vršil 3. marca iz pogrebnega zavoda Joseph Zele in sinovi v cerkev Marije Vnebovzete na Holmes Ave. ter od tam po slovesni maši-zadušnici in opravljenih cerkvenih obredih na Calvary pokopališče, kjer smo ga položili v grob k večnemu počitku.

Blagopokojnik je bil star 68 let ter rojen v Račji vasi, fara Cerklje ob Krki na Dolenjskem. V Ameriko je došel leta 1903. Bil je član samostojnega podpornega društva Dosluženci.

V dolžnost si štejemo, da izrečemo iskreno zahvalo vsem, ki so položili tako krasne vence cvetja h krsti našega dragega soproga in očeta. Ta izraz vaše ljubezni napram njemu nam je bil v veliko tolažbo v dneh žalosti. Zahvalo naj sprejmejo: družina Mr. in Mrs. J. Mocnik, družina Mr. in Mrs. M. Ifsich, Mr. in Mrs. J. Cichon in hčere, Mrs. J. Grdina in sin Jack, družini P. Kepic in J. Hrastar, Mrs. Mary Unetič, Mr. in Mrs. G. Schneider in sin, Grandpa Taffenheart, družina J. Barta, Thompson Products, Inc.—Old Guard Ass'n—Purchasing Dept. in Traffic Dept., Samostojno društvo Dosluženci, Euclid Vets Club, Mr. in Mrs. J. Kuhar, Enamel Products Co.—Office ter Tapco Local 139, Mr. in Mrs. T. Kotnik, Mr. in Mrs. L. Sajovic, Mr. in Mrs. C. Grimm, Mr. in Mrs. J. Pavlik, Mr. J. Glavan, Mrs. Jarr in Alyce, Mr. in Mrs. E. Keeler, pevsko društvo Jadran, Reliance Electric Co., Friends and Dept. 77, B. F. Goodrich Research—Dept. 8530, Mr. in Mrs. J. B. Mervar, Mr. in Mrs. R. J. Walters in Dorothy Vogelina.

Srčna hvala vsem, ki so dali za sv. maše, ki se bodo brale za mir duši pokojnika, in sicer: Mr. in Mrs. L. Kovačič, Mr. in Mrs. F. Augustine, J. Zabkar, Mrs. S. Kozek v Chicago, Ill., Mrs. Koss, Mary Zakrajšek, J. Pretnar, M. Jordens, D. Ekholm, F. Kovac, A. Komick, Mr. in Mrs. N. Hrnyak, W. Glazar, M. Virant, J. Boldin, A. Muhič, Mr. in Mrs. F. Hribar, Mr. in Mrs. J. Ogrinc, Mrs. R. Hochevar, Mr. Blatnik, Mr. in Mrs. T. Odlazek, Mr. in Mrs. John Mocnik, A. Cirnski, A. Boldin, Mrs. M. Lukans, Mr. in Mrs. T. Zobjek, F. Kumel, Mr. in Mrs. L. Yenko, M. Benesovsky, Mr. in Mrs. A. Maček, Mr. in Mrs. S. Jeran, Mr. in Mrs. S. Yeray, J. Bencin, Mr. in Mrs. J. Venesky, Mr. in Mrs. E. F. Posch, M. Struna, Mrs. M. Brodnik, Mr. in Mrs. Joseph Mocnik, Mr. in Mrs. A. Zupančič, Mr. in Mrs. J. Hrastar st., Mrs. Mary Unetič.

Zahvalo izrekamo vsem, ki so izročili v gotovini za družino, in sicer: J. Barta, Mr. in Mrs. P. Ster, Mr. in Mrs. L. Sanabor in hčerki, Mr. in Mrs. J. Skuk, prijateljem pri Enamel Products Co., Mr. Zorich, A. J. Unetič ter Mr. in Mrs. A. J. Slaby.

Iskrena hvala vsem, ki so dali svoje avtomobile v poslugo za spremstvo pri pogrebu, in sicer: J. Močnik, J. Venesky, T. Primc, J. Grdina, R. Sullivan, J. Barta in Mr. Jalovec.

Toplo zahvalo naj sprejmejo vsi oni, ki so prišli kropiti pokojnika in se posloviti od njega, ko je ležal na mrtvaškemu odru, ter vsi, ki so ga sprejmili na njegovi zadnji poti na pokopališče.

Hvala sobratom-pogrebem društva Dosluženci, ki so nosili krsto, kakor tudi pogrebemu zavodu Joseph Zele in sinovi za vzhodno vočen pogreb in najboljšo poslugo v dneh naše britkosti. Zahvalo naj sprejme tudi čst. g. Rev. Rupar za opravljeno mašo in cerkvene pogrebne obrede, kakor tudi za obisk pokojnika v njegovi boleznini.

Prav posebno zahvalo pa naj sprejmejo pevci in pevke pevskega zbora Jadran za krasne, v srce segajoče pesmi-žalostinke pokojniku in poslednje slovo.

Končana je Tvoja zemlja pot, ljubljeni! Težka bolezen je zagrenila mnogo dni Tvojega življenja. Sedaj počivaš mirno, rešen si vsega hudega. Tvoja duša pa je prejela plačilo iz rok Stvarnika za vse, kar si dobrega storil v življenju. Mi se Te bomo vedno spominjali z ljubeznijo in hvaležnostjo v molitvi dokler se ne združimo tam, kjer ni solz in trpljenja, tam, kjer vlada večni mir in blaženost.

ZALUJOČI OSTALI:

ANTONIJA, soproga ANTHONY in EDWARD, sinova MARY in FLORENCE, hčeri JOSEPH, zet MARY, LILLIAN in CAROL, sinahe LA VERNE, BETTY, EILEEN in ANTHONY ml., vnuki in več sorodnikov.

Cleveland, Ohio, dne 2. aprila 1951